

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. O. Melniciuc)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, V. Negru, Gr. Dașchevici)

ÎNCHEIERE

13 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Aliona Miron
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Serviciul Fiscal de Stat,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Bîtco împotriva Serviciului Fiscal de Stat, persoană terță Anna Copacinscaia cu privire la contestarea actelor administrative individuale defavorabile și restabilirea în funcția anterior deținută,

împotriva deciziei din 21 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Serviciul Fiscal de Stat împotriva hotărârii din 03 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 14 august 2020 Lilia Bîtco a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actelor administrative și restabilirea în funcție.

În motivarea acțiunii a indicat că, în baza ordinului Inspectoratului Fiscal de Stat nr. 23-S din 03 august 2020 activînd în funcția de șef al Direcției control fiscal post operațional nr. 4 din cadrul Direcției Generale Administrare Fiscală Nord a Serviciului Fiscal de Stat, a fost sancționată cu sancțiune disciplinară sub formă de „muștrare aspră” pentru admiterea greșelilor în cazul monitorizării funcționarilor din subordine, fapt care a dus la incorectitudinea efectuării de către aceștia a controlului fiscal prin metoda verificării totale pentru perioada 01 ianuarie 2015-31 decembrie 2017 și a controlului repetat pentru perioada 01-ianuarie 2018 - 30 aprilie 2019 la SRL „Elim-Expert”.

A menționat că, în perioada derulării controlului la SRL „Elim-Expert”, s-a aflat în concediu medical din 18 septembrie 2019 până la 14 noiembrie 2019, iar controlul a fost finisat la 01 noiembrie 2019, fiind monitorizat de Ina Chișlaru, care a substituit-o în funcția de șef al Direcției control fiscal post operațional nr. 4 a Direcției Generale Administrare Fiscală Nord, în acea perioadă, cu coordonarea Inei Chișlaru și a conducerii Direcției Generale Administrare Fiscală Nord.

A susținut că, toate erorile în cadrul acestui control au apărut drept rezultat al aprecierii incorecte a perioadei supuse controlului, care depășește termenul de prescripție prevăzut la art. 264 Cod fiscal. Acest control a fost coordonat cu Ina Chișlaru, șef al Direcției control fiscal post operațional nr. 4, fapt confirmat de către inspectorii fiscali ai Direcției, care au executat controlul, inclusiv confirmat și în nota raport nr. 26-03-09/101 din 12 martie 2020 a Direcției securitate internă și audit al Serviciului Fiscal de Stat.

Din explicațiile inspectorilor din cadrul Direcției control fiscal post operațional nr. 4, care au efectuat controlul, T. Lupușor și E. Puica-Gurău au indicat că, toate acțiunile au fost coordonate cu Ina Chișlaru, care la acel moment exercita funcția de șef al Direcției control fiscal post operațional nr. 4. În acest context, colaboratorii Direcției securitate internă și audit, fără careva temei legal, i-au atribuit ei culpa pentru abaterile disciplinare menționate, neglijând faptul că în perioada dată de timp era în concediu medical, iar Ina Chișlaru era obligată să monitorizeze acțiunile inspectorilor fiscali în cadrul efectuării controlului la Societatea cu Răspundere Limitată „Elim-Expert”.

În partea aplicării sancțiunilor contribuabilului Societatea cu Răspundere Limitată „Elim-Expert” pe marginea materialelor controlului, toate acțiunile au fost coordonate cu Tatiana Neghina, șef adjunct al Direcției Generale Administrare Fiscală Nord și reprezentanții Direcției asistență juridică, fapt confirmat prin explicațiile Tatiane Neghina, inclusiv și în nota raport nr. 26-03-09/101 din 12 martie 2020 a Direcției securitate internă și audit.

Reieșind din situația creată, la moment nu a existat altă soluție decât adoptarea deciziei asupra cazului de încălcare a legislației în vigoare, deoarece art. 154 din Regulamentul cu privire la efectuarea controlului de către Serviciul Fiscal de Stat, aprobat prin ordinul nr. 320 din 31 iulie 2019 a Serviciului Fiscal de Stat stipulează că, controlul fiscal repetat se efectuează pentru perioada verificată anterior și nu poate cuprinde alte perioade, iar drept rezultat, s-a calculat neîntemeiat suma de 103 lei mai mult impozit pe venit reținut din salariu, calculat neîntemeiat 111 lei pentru L/02//2015, 15 lei pentru L/03/2015, 46 de lei pentru L/04/2015 și totodată micșorat neîntemeiat cu suma de 17 lei pentru L/03/2015 și 52 de lei pentru L/04/2015 și a fost omis în partea decisivă a deciziei micșorarea impozitului pe venit reținut la sursa de plată cu 5 418 lei, care a fost o greșeală mecanică. Dat fiind faptul că din start s-a observat omiterea respectivă, în formularul Rezultatul Controlului (RC) a fost indicată corect această sumă, astfel agentul economic nu a fost prejudiciat.

Deși, Direcția contestații a Serviciului Fiscal de Stat este o direcție cu specialiști selectați și cu nivel de instruire mult mai avansat ca cei din teritoriu, a emis decizia nr. 17 din 23 ianuarie 2020 pe marginea contestației împotriva deciziei nr. 219/3280 din 29 noiembrie 2019, contrasemnată de Grigore Rusu, șef al Direcției contestații și Igor Țurcanu, șef adjunct al Serviciului Fiscal de Stat, cu anumite erori și anume: s-a indicat incorect codul fiscal 1011362002382 al agentului economic Societatea cu Răspundere Limitată „Elim-Expert”, corect fiind 1013602002382; în textul deciziei s-a folosit art. 234 alin. (8) Cod fiscal, așa alineat nici nu există în Codul fiscal, corect fiind art. 234 alin. (5); a aplicat incorect prevederile art. 234 alin. (5) Cod fiscal, fapt confirmat de Direcția generală metodologie proceduri fiscale a Serviciului Fiscal de Stat, prin

intermediul circularei nr. 26-11/1-16/151 din 11 martie 2020, emisă la adresarea Direcției securitate internă și audit, care prevede, că: în cazul în care în cadrul examinării cazului de încălcare a legislației a fost pronunțată decizia privind suspendarea cazului și efectuarea unui control repetat, pentru încălcările fiscale depistate în cadrul controlului fiscal repetat urmează a fi calculată majorarea de întârziere (penalitate) și aplicate amenzi în modul general stabilit.

A susținut că, în baza interpretării incorecte a art. 234 alin. (5) Cod fiscal de către Direcția contestații, Direcția Generală Administrare Fiscală Nord a rectificat eronat decizia în cauză. Acest fapt denotă aprecierea neobiectivă a anchetelor de serviciu de către colaboratorii Direcției securitate internă și audit și aplicarea selectivă a sancțiunilor disciplinare șefilor de Direcții din cadrul Serviciului Fiscal de Stat.

La momentul derulării controlului la Societatea cu Răspundere Limitată „Elim-Expert”, când s-a determinat eronat perioada supusă controlului de către Ina Chișlaru, Grigore Rusu îndeplinea funcția de șef al Direcției Generale Administrare Fiscală Nord și prezența acestuia, ca persoană cointeresată în camuflarea propriei incompetențe și erorilor admise sub conducerea sa, în calitate de membru al Comisiei disciplinare nr.1 a Serviciului Fiscal de Stat, care a acuzat reclamanta Lilia Bîtco și a propus spre aplicare ultimei sancțiunea disciplinară - mustrare aspră. Acest fapt contravine Capitolului II pct. 17 al Regulamentului cu privire la comisia de disciplină, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009, conform căruia: mandatul de membru al Comisiei de disciplină se suspendă în următoarele situații: 5) și-a expus opinia cu privire la fapta sesizată, anterior soluționării cauzei; 7) are un interes personal, direct sau indirect în soluționarea cauzei ori există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea lui; 8) suspendarea mandatului unui membru al Comisiei de disciplină se constată de către Comisia de disciplină și se consemnează în procesul-verbal; 9) în cazul suspendării mandatului unui membru al comisiei, locul lui este preluat de drept de un membru supleant, în ordinea indicată în actul administrativ de constituire a comisiei, în cazul suspendării mandatului președintelui comisiei sau a secretarului, comisia decide exercitarea atribuțiilor acestora de către unul din membrii comisiei; 10) suspendarea mandatului unui membru al comisiei de disciplină durează până la încetarea cauzei care a determinat suspendarea.

La fel, au fost încălcate prevederile art. 10 alin. (1) lit. j) al Legii integrității nr. 82 din 25 mai 2017, conform căruia: climatul de integritate instituțională se cultivă prin realizarea următoarelor măsuri: asigurarea transparenței în procesul decizional.

În cazul privind Societatea cu Răspundere Limitată „Elim-Expert”, Grigore Rusu a fost șef al Direcției Generale Administrare Fiscală Nord în perioada efectuării controlului, apoi a fost șeful Direcției contestații în cadrul examinării contestației depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Elim-Expert” împotriva deciziei nr. 219/3280 din 29 noiembrie 2019 emisă de Direcția Generală Administrare Fiscală Nord și tot el a fost membrul Comisiei de disciplină nr. 1, care a acuzat reclamanta Lilia Bîtco și i-a aplicat pedeapsa.

Conform ordinului nr. 24-S din 4 august 2020 a Serviciului Fiscal de Stat, emis în temeiul procesului-verbal nr. 10 al ședinței Comisiei de disciplină nr. 1 din 26 iunie 2020, Lilee Bîtco i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară „retrogradare în funcție” și

anume din funcția de șef al Direcției control fiscal post operațional nr. 4, în funcția de inspector principal al Direcției control fiscal post operațional nr. 4 din cadrul Direcției Generale Administrare Fiscală Nord a Serviciului Fiscal de Stat, conform prevederilor art. 58 lit. h) din Legea nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, pentru încălcarea prevederilor referitoare la obligații și restricții stabilite prin lege, conform art. 57 lit. j) și atingerea prestigiului autorității publice în care activează, conform art. 57 lit. g) din Legea menționată, exprimată prin monitorizarea insuficientă a activității funcționarilor din subordine, fapt care a dus la transmiterea în adresa Societății cu Răspundere Limitată „Razam-Auto” a deciziei nr. 19/219/T/277 din 27 noiembrie 2019 cu privire la restituirea sumelor TVA din buget, ce conține erori și omisiuni.

Cu referire la efectuarea controlului tematic privind corectitudinea calculării și plenitudinea virării TVA la buget, inclusiv cu determinarea sumei pasibile restituirii TVA din buget către Societatea cu Răspundere Limitată „Razam-Auto” a indicat că, la data de 14 noiembrie 2019 a revenit din concediu medical. Perioada de efectuare a controlului tematic conform deciziei de inițiere a controlului nr. DICF-65782/07 din 7 noiembrie 2019 a fost de la 8 noiembrie până la 11 noiembrie 2019.

În urma inventarierii materialelor, la data de 15 noiembrie 2019 a stabilit că controlul la Societatea cu Răspundere Limitată „Razam-Auto” nu era efectuat. De prelungit delegarea pentru efectuarea controlului era imposibil, deoarece era deja expirată. Despre acest fapt a comunicat Tatiane Neghina, șef adjunct Direcției Generale Administrare Fiscală Nord, care la rândul său i-a comunicat că, Valeriu Diacioc, șeful Direcției Generale Administrare Fiscală Nord a rugat urgentarea efectuării controlului. În cele din urmă a comunicat Tatiane Neghina că posibil restituirea se va accepta parțial, la investiții vor acorda, dar la servicii de transport de pasageri în trafic internațional vor refuza, la care i-a comunicat despre necesitatea efectuării controlului strict în corespundere cu legislația.

A susținut că, nu este de acord cu acuzațiile aduse în adresa sa și cu sancțiunea disciplinară „retrogradare în funcție”, deoarece decizia nr. 19/219/277 din 27 noiembrie 2019, emisă de Direcția Generală Administrare Fiscală Nord din cadrul Serviciului Fiscal de Stat, contrasemnată de ea personal, de colaboratorul Direcție asistență juridică și de Tatiana Neghina, a fost corectă, fapt confirmat în cadrul anchetei Direcției securitate internă și audit al Serviciului Fiscal de Stat nr. 26-03-09-130 din 22 mai 2020, care a fost corect înregistrată în registrul de evidență a deciziilor și care ulterior a fost transmisă inspectorului principal din cadrul Direcției control fiscal post operațional nr. 4, Ala Rudnițchi, pentru a o înmâna agentului economic, după cum prevede pct. 11.3.2 din Fișa postului pentru inspector principal.

Ulterior, Ala Rudnițchi, inspector principal al Direcției control fiscal post operațional nr. 4 a confirmat faptul că, după contrasemnarea deciziei a dorit să înregistreze numărul deciziei în calculator, însă din neatenție a imprimat prima filă dintr-un proiect care conținea erori și despre acest fapt nu a comunicat nimănui, fapt inclusiv confirmat în cadrul anchetei Direcției securitate internă și audit nr. 26-03-09-130 din 22 mai 2020.

A remarcat că, aceste erori au un caracter redacțional și în fond nu au dus la careva consecințe grave, nu au prejudiciat bugetul public sau agentul economic, la fel nu au lezat nici dreptul la contestare a deciziei menționate, iar în rezultatul examinării contestației împotriva deciziei nr. 19/219/277 din 27 noiembrie 2019, emisă de Direcția Generală Administrare Fiscală Nord, Direcția contestări, conform deciziei nr. 14 din 23 ianuarie 2020, a respins contestația depusă de agentul economic, menținând decizia nr. 19/219/277 din 27 noiembrie 2019, emisă de Direcția generală administrare fiscală Nord, care este obligatorie de executat. Prin pct. II din partea decisivă, Direcția Generală Administrare Fiscală Nord s-a obligat să rectifice decizia nr. 19/219/277 din 27 noiembrie 2019, în partea ce ține de erorile admise.

Dezacordul său cu ancheta de serviciu efectuată de colaboratorii Direcției securitate internă și audit al Serviciului Fiscal de Stat și comportamentul Comisiei disciplinare nr. 1, cu referire la acuzațiile aduse în adresa ei cu privire la monitorizarea insuficientă a funcționarilor din subordine, or, la acuzațiile cu referire la întocmirea actului de control, data semnării actului de control, despre respectarea termenului de 15 zile, le consideră nefondate și care urmau a fi atribuite șefului Direcției dnei Ina Chișlaru, care a substituit reclamanta până la data de 8 noiembrie 2019 și următorului șef de Direcție, care a substituit-o până la data de 14 noiembrie 2019, deoarece cererea privind restituirea TVA a fost depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Razam-Auto” la data de 29 octombrie 2019 fiind înregistrată la Serviciul Fiscal de Stat cu nr. 3202-AE.

Conform pct. 11.1.1, pct. 11.1.2 și pct. 11.1.3 din Fișa postului aferent funcției de șef Direcție control fiscal post operațional, Ina Chișlaru, care a substituit reclamanta pentru perioada 16 septembrie – 8 noiembrie 2019 și următorului șef de Direcție, care a substituit reclamanta pentru perioada 11 noiembrie – 14 noiembrie 2019, erau obligați să asigure organizarea controlului, să coordoneze și monitorizeze desfășurarea procesului de efectuare a controlului, la fel să asigure controlul asupra respectării legislației și altele. Reieșind din cele expuse, perioada 29 octombrie 2019 – 15 noiembrie 2019 este timp expirat, în care nu a fost întreprinsă nici o acțiune privind efectuarea controlului.

A relevat că, art. 101 alin. 5) Cod fiscal și art. 19 din Regulamentul privind restituirea sumelor TVA, în redacția anului 2019, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 93 din 1 februarie 2013 prevede că: cu excepția cazurilor prevăzute de restituire a TVA în baza art. 101² Cod fiscal, restituirea sumei TVA se efectuează în termen de 45 de zile din data depunerii cererii de restituire, 30 de zile din acest termen sunt destinate pentru efectuarea controlului și adoptarea deciziei de restituire, care include și termenul specificat la art. 216 alin. 8) Cod fiscal.

Conform deciziei nr. DICF-65782/07 din 7 noiembrie 2019 privind inițierea controlului, cu termenul destinat efectuării controlului 8 noiembrie – 11 noiembrie 2019 la Societatea cu Răspundere Limitată „Razam-Auto”, toate acțiunile de control și semnarea actului la revenirea reclamantei la serviciu, 14 noiembrie 2019, deja urmau a fi finalizate, conform prevederilor art. 216 Cod fiscal și art. 217 din Regulamentul cu privire la efectuarea controlului de către Serviciul Fiscal de Stat, adoptat prin ordinul Serviciului Fiscal de Stat nr. 320 din 31 iulie 2019, care prevede că: perioada dintre

începerea controlului fiscal și finalizarea acestuia nu va depăși termenele de efectuare a controlului fiscal stabilite în decizia privind inițierea controlului.

Reieșind din cele expuse, termenul de efectuare a controlului era deja expirat, din cele 30 zile destinate controlului și inclusiv a adoptării deciziei rămăseseră doar 13 zile, pentru efectuarea controlului și a respecta prevederile art. 216 alin. 8) Cod fiscal, 15 zile prevăzute pentru dezacord aferent actului de control, era imposibil.

A susținut că, din motive necunoscute, în ancheta de serviciu efectuată de Direcția securitate internă și audit al Serviciului Fiscal de Stat, șefii de direcție care au substituit reclamanta și care nu au monitorizat suficient efectuarea controlului dat, nici nu au fost menționați.

Astfel, nu este de acord cu acuzațiile aduse în adresa sa și cu sancțiunea disciplinară - retrogradare în funcție, or, în calitate de șef al Direcției control fiscal post operațional nr. 4, în pofida obstacolelor artificial create și-a exercitat obligațiunile de serviciu onest, strict conform legislației și prevederilor fișei postului și nu a întreprins nici o acțiune ce ar atinge prestigiul autorității publice în care activează.

A susținut că, perioada de la 4 noiembrie 2019 până la 8 noiembrie 2019, Grigore Rusu a îndeplinit funcția de șef al Direcției Generale Administrare Fiscală Nord, perioada în care urmau urgent de întreprins măsuri privind organizarea efectuării controlului privind restituirea TVA pentru a se încadra în termenul de 30 zile, prevăzut de legislație, inclusiv cu respectarea prevederilor art. 216 alin. 8) Cod fiscal, 15 zile prevăzute pentru dezacord aferent actului de control. În acest caz, Grigore Rusu a îndeplinit funcția de șef al Direcției contestații în cadrul examinării contestației depuse de Societatea cu Răspundere Limitată „Razam-Auto” împotriva deciziei nr. 19/219/277 din 27 noiembrie 2019, emisă de Direcția Generală Administrare Fiscală Nord.

Totodată, prezența lui Grigore Rusu în calitate de membru al Comisiei disciplinare nr. 1 a Serviciului Fiscal de Stat, care a acuzat reclamanta pe nedrept și care a propus spre aplicare sancțiunea - retrogradare în funcție, contravine prevederilor art. 10 lit. j) din Legea integrității nr. 82 din 25 mai 2017, care prevede asigurarea transparenței în procesul decizional, ceea ce influențează negativ climatul de integritate instituțională.

Grigore Rusu, prin prezența sa în calitate de membru al Comisiei disciplinare nr. 1, a avut interes privat și anume, a nu scoate la iveală lacunele comise de el în monitorizarea și organizarea insuficientă a proceselor de lucru a Direcției Generale Administrare Fiscală Nord în perioada de îndeplinire de către el a funcției de șef adjunct și șef a Direcției Generale Administrare Fiscală Nord în perioada 16 septembrie 2019 – 8 noiembrie 2019.

Lilia Bîtco și-a întemeiat acțiunea pe prevederile art. 60 alin. (3) din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public; art. 355 alin. (4) Codul muncii; art. 196 alin. (1), art. 206 alin. (1), 209, 211, 212 și art. 214 Cod administrativ.

A solicitat Lilia Bîtco prin cererea de chemare în judecată inițială și prin cererea de completare din 18 septembrie 2020, anularea ordinelor nr. 23-S din 3 august 2020 și nr. 24-S din 4 august 2020 a Serviciului Fiscal de Stat cu restabilirea în funcția de șef al Direcției de Control Fiscal, Post operațional nr. 4 din cadrul Direcției Generale Administrare Fiscală Nord a Serviciului Fiscal de Stat.

Prin încheierea din 23 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost atrasă Anna Copacinscaia în calitate de terț.

Prin hotărârea din 3 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani acțiunea a fost admisă, a fost anulat ordinul nr. 23-S din 3 august 2020 a Serviciului Fiscal de Stat, prin care s-a aplicat în privința Liliei Bîtco, șef al Direcției control fiscal post operațional nr. 4 din cadrul Direcției Generale Administrare Fiscală Nord a Serviciului Fiscal de Stat, sancțiunea disciplinară muștrare aspră, ca neîntemeiat, a fost anulat ordinul nr. 24-S din 4 august 2020 a Serviciului Fiscal de Stat, prin care s-a aplicat în privința Liliei Bîtco, șef al Direcției control fiscal post operațional nr. 4 din cadrul Direcției Generale Administrare Fiscală Nord a Serviciului Fiscal de Stat, sancțiunea disciplinară retrogradare în funcție, în funcția de inspector principal al Direcției control fiscal post operațional nr. 4 din cadrul Direcției Generale Administrare Fiscală Nord a Serviciului Fiscal de Stat, ca neîntemeiat. A fost restabilită Lilia Bîtco, în funcția de șef al Direcției control fiscal post operațional nr. 4 din cadrul Direcției Generale Administrare Fiscală Nord a Serviciului Fiscal de Stat.

La 09 noiembrie 2020 Serviciul Fiscal de stat a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 17 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Serviciul Fiscal de Stat și a fost menținută hotărârea din 3 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 24 februarie 2021, Serviciul Fiscal de Stat a depus cerere de recurs, iar la data de 6 aprilie 2021 a depus motivarea recursului împotriva deciziei din 17 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Prin decizia din 25 august 2021 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat, a fost casată integral decizia din 17 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău și a fost restituită cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 21 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Serviciul Fiscal de Stat împotriva hotărârii din 03 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel instanța de apel a aplicat prevederile art. 2 alin. (1), 3, 17, 18, 22 alin. (1), 93 alin. (1), 189 alin. (1) și (2), 206 alin. (1) lit. a) Codul administrativ, 174 alin. (1) Codul muncii, pct. 247 și 253 din Regulamentul cu privire la efectuarea controlului de către Serviciul Fiscal de Stat, aprobat prin ordinul Serviciului Fiscal de Stat nr. 320 din 31 iulie 2019, art. 57 lit. j) și 58 lit. a) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158/2008 și a concluzionat ca fiind corecte concluziile instanței de fond despre ilegalitatea ordinului Serviciului Fiscal de Stat nr. 23-S din 03 august 2020 cu privire la aplicarea Lidiei Bîtco, șef al Direcției control fiscal post operațional nr. 4 al DGAF Nord, a sancțiunii disciplinare -muștrare aspră și a ordinului Serviciului Fiscal de Stat nr. 24-S din 04 august 2020 privind aplicarea Liliei Bîtco, șef al Direcției control fiscal post operațional nr. 4 al DGAF Nord, a sancțiunii disciplinare – retrogradare în funcție, fapt care duce la anularea acestora.

Decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2021 a fost notificată Serviciului Fiscal de Stat la 9 martie 2022, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică (f.d. 168 verso).

La 17 martie 2022, cu respectarea termenului prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ, a fost depusă motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, anularea deciziei din 21 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău cu emiterea unei noi decizii cu privire la respingerea acțiunii depuse de Lilia Bîtco ca fiind neîntemeiată.

În motivarea recursului Serviciul Fiscal de Stat și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, deoarece este adoptată cu încălcarea normelor de drept procedural și cu interpretarea eronată a legii.

A susținut că ordinele de sancționare emise în privința intimății sunt legale și întemeiate, iar motive pentru anularea acestora nu au fost constatate. A mai susținut că abaterea disciplinară în privința intimății a fost constatată, iar instanțele de judecată ierarhic inferioare eronat au anulat ordinele de sancționare și a restabilit-o în funcție. Astfel, din aceste motive acțiunea intimății este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 21 decembrie 2021 și la 30 decembrie 2021 a fost notificat dispozitivul deciziei Serviciului Fiscal de Stat (f.d. 162, vol. II). Iar, la 09 martie 2022 a fost notificată decizia integrală Serviciului Fiscal de Stat (f.d.168 verso).

În condițiile enunțate, recursul nemotivat depus la 13 ianuarie 2022 și cel motivat depus la 17 martie 2022, sunt în termen (f.d. 163, 171179, vol. II).

La 12 aprilie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimății și a persoanelor terțe copia recursului motivat depus de Serviciul Fiscal de Stat cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței.

La 14 iunie 2022 Lilia Bîtco, reprezentată de avocatul Vitalie Malai a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului ca fiind inadmisibil, vu menținerea deciziei instanței de apel.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de recurs depusă de Serviciul Fiscal de Stat inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)- f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național

și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141,§39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Aliona Miron

Iurie Bejenaru